

QSO-bladet

Årgång 65

Nummer 2 2022

God Jul och Gott Nytt År önskar vi oss alla!

R1155 och lite nostalgi

Den här mottagaren har tidigare ägts av SM5AQ Bertil som var medlem i LRA i många år. Han är SK. Dessa mottagare massproducerades under andra världskriget och användes i bland annat lancasterbombarna. Efter kriget var det här sändaramatörernas möjlighet att kunna köpa en för den tiden bra radio som surplus. De fick själva bygga ett kraftaggregat till den. Numera kastas myndigheternas överskott för att de är så lata och inte bryr sig om pengar. SMOZT Lennart, SK, gick för ca tjugo år sedan runt på en radiomässa och frågade äldre sändaramatörer om deras första radio var en R1155 och fick ofta ett jakande svar. När jag efter något år frågade honom om resultatet av

hans efterfrågningar så hade han glömt det hela. Lennart var en stark profil och patentingenjör från Reftele och var han under några år aktiv från Linköping. Större delen av sitt liv levde han ensam i en lägenhet fullproppad med radionostalgi. Han hade alltid kostym och en slets ut i taget. Dagen startade han alltid med havregrynsgröt. Hotellköken i utlandet kunde få besök om det inte fanns havregrynsgröt i deras meny. Han var mycket aktiv på SKOTM. I ett radioprogram om "teatergongongen" som finns på tekniska museet är han intervjuad.

Även för SM5DK Lars-Erik var R1155 den första radiomottagaren!

Mottagaren är en engelsk konstruerad enkelsuper med MF på 560 KHz, har tio rör inklusive pejldelen. Frekvensområdena är följande: 75 KHz – 200 KHz, 200 KHz – 500 KHz, 600 KHz – 1500 KHz, 3.0 MHz – 7,5 MHz, samt 7,5 MHz – 18,5 MHz. Mottagaren var konstruerad både för navigation och kommunikation för långvåg, mellanvåg samt kortvåg. Den tillverkades i många exemplar!

Ofta fanns det två mottagare i ett flygplan, en hos navigatören och en hos telegrafisten. Sändaren hette T1154 och är idag en sällan förekommande apparat.

Julhälsning

En radioklubb/förening är ingen självspelande orkester utan det är dess medlemmar som är dirigenter och instrument. Det är viktigt att besöka arrangerade möten för att hålla sig informerad vad som händer men också ge återkoppling för nya tag och ge idéer.

Detsamma gäller medlemskap i vår gemensamma organisation SSA som är vårt öra och företrädare mot omvärlden för att försvara vårt spektrum och tillstånd att utöva vår hobby.

Omvärlden har snabbt förändrats från ljuv sommar till bitter vinter på många sätt. Våra närmaste generationer har inte upplevt krig och elände på när håll men nu är det runt knutarna och läget kan snabbt förändrats – därför är gemenskap och sammanhållning en styrka.

Vi ses efter helgerna med nya tag

God Jul och Gott Nytt År

73de SM5BVV/Morgan/DL5

SM5BVV Morgan vår idoge och duktiga DL5.

Linköpings radioamatörer har tillgång till fina lokaler i flygets-hus. Men utan fina medlemmar vore det inget bra! Här kan alla åldrar komma och trivas, bilden är från en kväll i oktober 2022 när det handlade bland annat om mätning med Nano-VNA.

De onsdagar när vi "bara träffas" uppkommer ofta spännande diskussioner om olika tekniska saker.

En onsdag i november var led lampor och energibesparing på tapeten. Många olika parametrar gör beräkningar svåra som tex var lampan är placerad i rummet, vad den kostar och m man har en luftvärmepump som kanske ger fyra gånger mer värme än inmatad effekt. Den största besparingen är nog ändå att sänka rumstemperaturen och att använda ett eluppvärmt täcke i sängen en stund innan man lägger sig.

Sensmoral, använd strömmen till din radiohobby!

HAN-port

Under 2023 kommer tekniska verken att byta alla elmätare. De blir försedda med en HAN-port. Om den aktiveras kan man se belastningen på faserna i realtid. Radioklubben planerar att göra en liten byggsats för att montera i uttaget. Via WiFi kan man då få information till sin dator/telefon.

Att sätta upp ett 100 fots antenntorn med jord-ankare i sandjord är nog ingen bra ide! Den här blåste ner i höstas vid en brandstation i Kensington Kanada. Någon säger att det är okey med sex stycken 40 fots jord-ankare!!Uppgifterna är från Facebook.

Energiespartipp:

FALSCH!

Erhöhter
Stromverbrauch,
da Strom erst
nach oben fließen
muss.

RICHTIG!

Stromverbrauch
verringert,
Strom fließt
nach unten.

Om vindkraftverk och Försvarsmakten

Bland sändaramatörer har ofta ämnet vindkraftverk och radio diskuterats. I nedanstående länk kan du få en del av svaren på detta. FOI rapporten är offentlig.

<https://www.forsvarsmakten.se/contentassets/40ff06fb2b4e48c4aa249c7851a4c66d/mojligheter-till-samexistens-mellan-forsvarsmaktens-verksamhet-och-utbyggd-vindkraft.pdf>

Bild: Alex Hansen OX7AM from up in Kangerlussuaq, Greenland. The image was captured (Nov 25) during the CQ Worldwide CW Contest and shows the 80/160m vertical antenna with the aurora in the background.

På japanska finns ordet *kintsukuroi* (*kin – guld, tsugi – förena*) altså gyllene reparation. Detta är en massa som blir lite flexibel efter applikation. Den finns i svart eller vitt. Kjell & säljer den för 80 kr. Jag har testat på en gammal gummikabel till ett par historiska hörlurar med lyckat resultat. Den kan nog även användas till att förstärka nya kablar där man inte kan trä på krympslang.

Bird 43

Detta instrument känner många av oss till. Det mäter utmatad och reflekterad effekt. Tyvärr måste man ha en hel del olika "elements" dvs plugin mätkroppar, för olika frekvenser och effekter. Det patenterades 1958 och har sålts i över en halv miljon exemplar. Märkligt nog tillverkas det fortfarande trots att dess noggrannhet bara är +/- 5% vid fullt utslag. Att mäta högfrekvens har ju alltid varit svårt. Instrumentets pålitlighet är nog orsaken till dess popularitet. SM0ZBF Carl hade firma i England och sålde många av dessa i Europa. I och med BREXIT blev det så krångligt att han avvecklade firman! Just nu finns många av dessa på loppisar och auktioner. Dyrast är element för kortvåg och tex tusen watt. De kostar ofta mellan tusen

och tvåtusen kronor.

Nödsamband

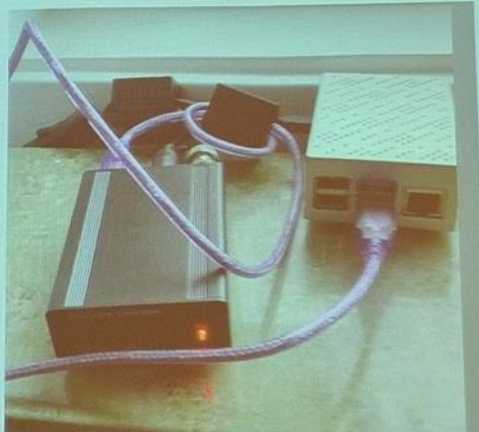
På SK5SMs möte i november talade SSAs nye sektionsledare för samhällsstöd SM7MWA Thomas Svensson om bland annat nödsamband.

Han har som förslag om att på digital kortvågskommunikation använda trafiksättet JS8. Om detta kan du läsa i QTC decembernumret 2022.

En komplett JS8 station (-antenn)

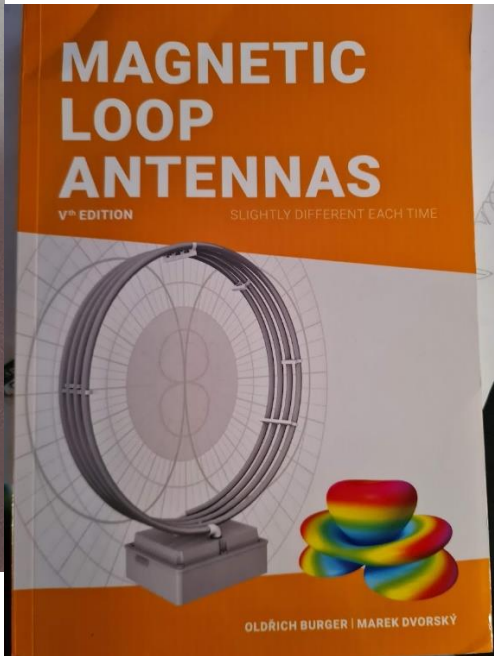
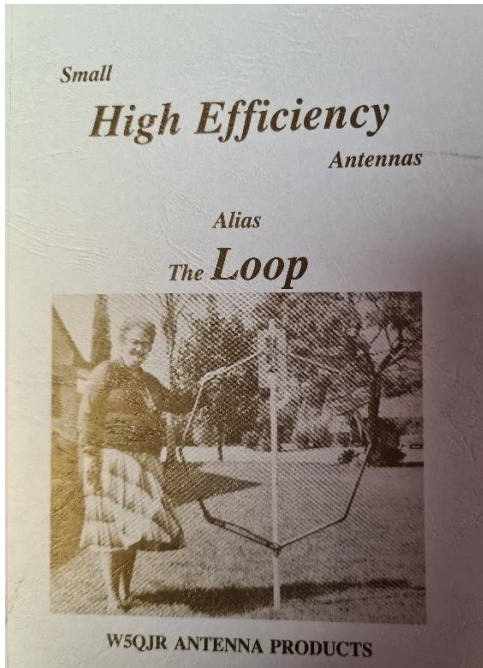
- QRP-Labs QDX
 - Revision 4 eller senare
 - 80, 40, 30 och 20 m
 - 5W
 - 9 eller 12 Volt
 - 1 – 1,5 kkr
- Raspberry Pi
 - JS8CALL (multi platform)
 - VNC server
 - 1 kkr

Små magnet-loop antenner

Nu när vintern har slagit till kan det ju vara ett trevligt inomhus-projekt att bygga en liten loop-antenn. När man är medlem i SSA så kan man ju läsa tex den norska amatörradiotidningen gratis. Där finns flera loop antenner beskrivna. I W5QJR s bok finns mycket av det teoretiska. Boken är från 1985 och svår att få tag på. Antennföretaget MLA ger ut en bra bok i ständigt nya upplagor. Den ger kunskaper och teori om grunderna. Även säkerhetsaspekter tex om man kör 100w på 160 meter i en fyraravs loop, så blir det ett rejält säkerhetsavstånd! Många bilder på konstruktioner och mätningar finns i den 289 sidor intressanta boken. Den innehåller inga färdiga konstruktioner men man kan lätt förstå hur man kan göra. Den kostar 29€ och hade fri frakt när jag köpte den.

<https://www.loop2er.cz/book-magnetic-loop-antennas-5th-edition>

Mac os:

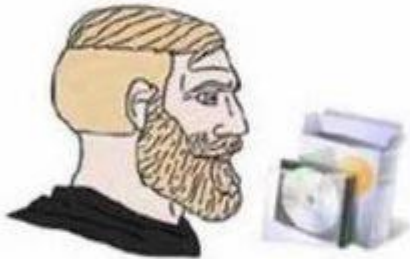

Can you install this
5 year old program?

Nooooo, i can't! this
program is too old!

Windows:

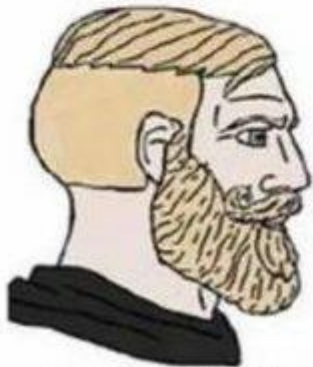

Can you install this
25 year old program?

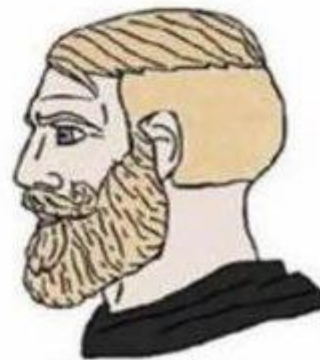

Yes, i can!
Installing... done!

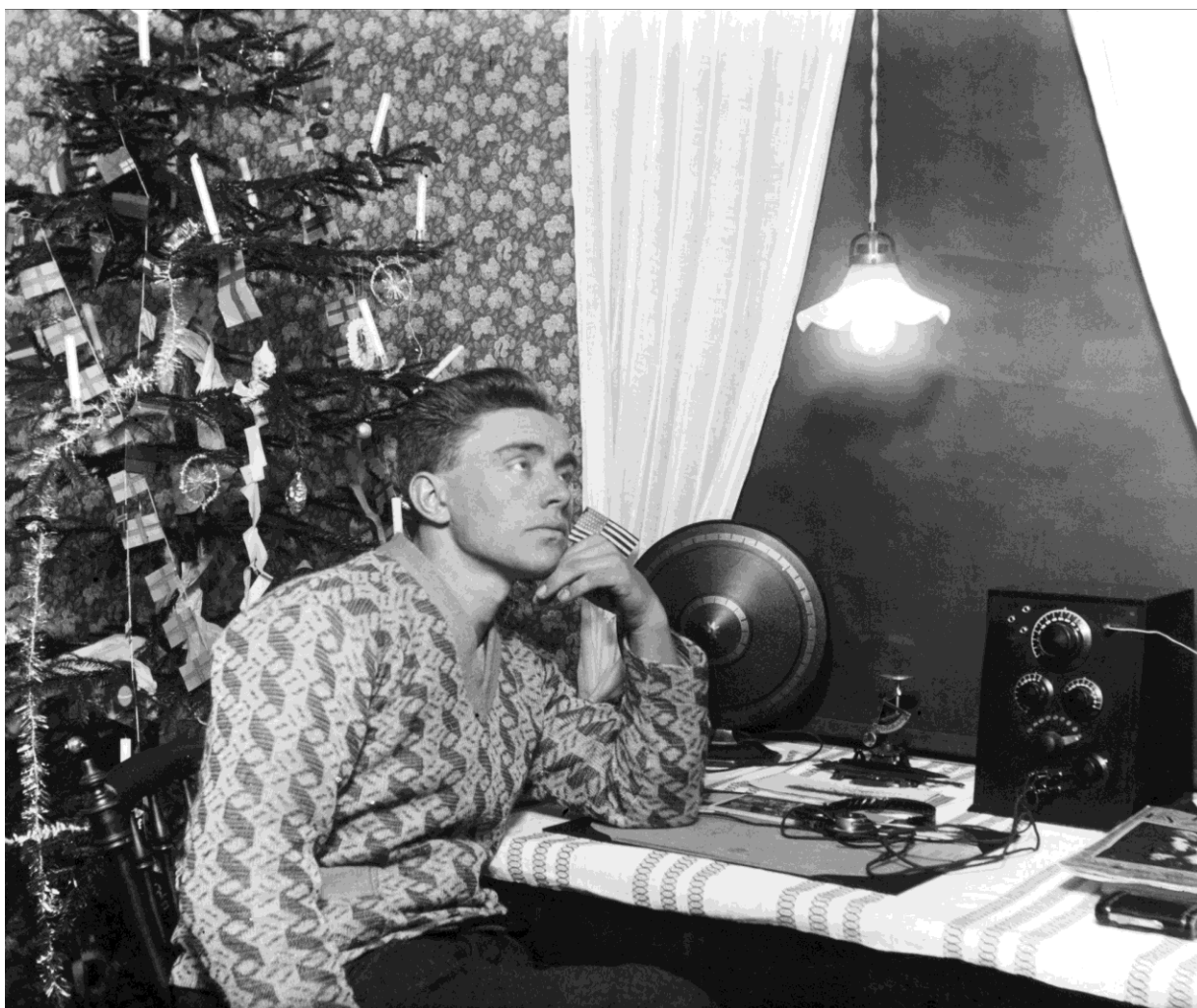
Linux

can you install this
25 year old
program

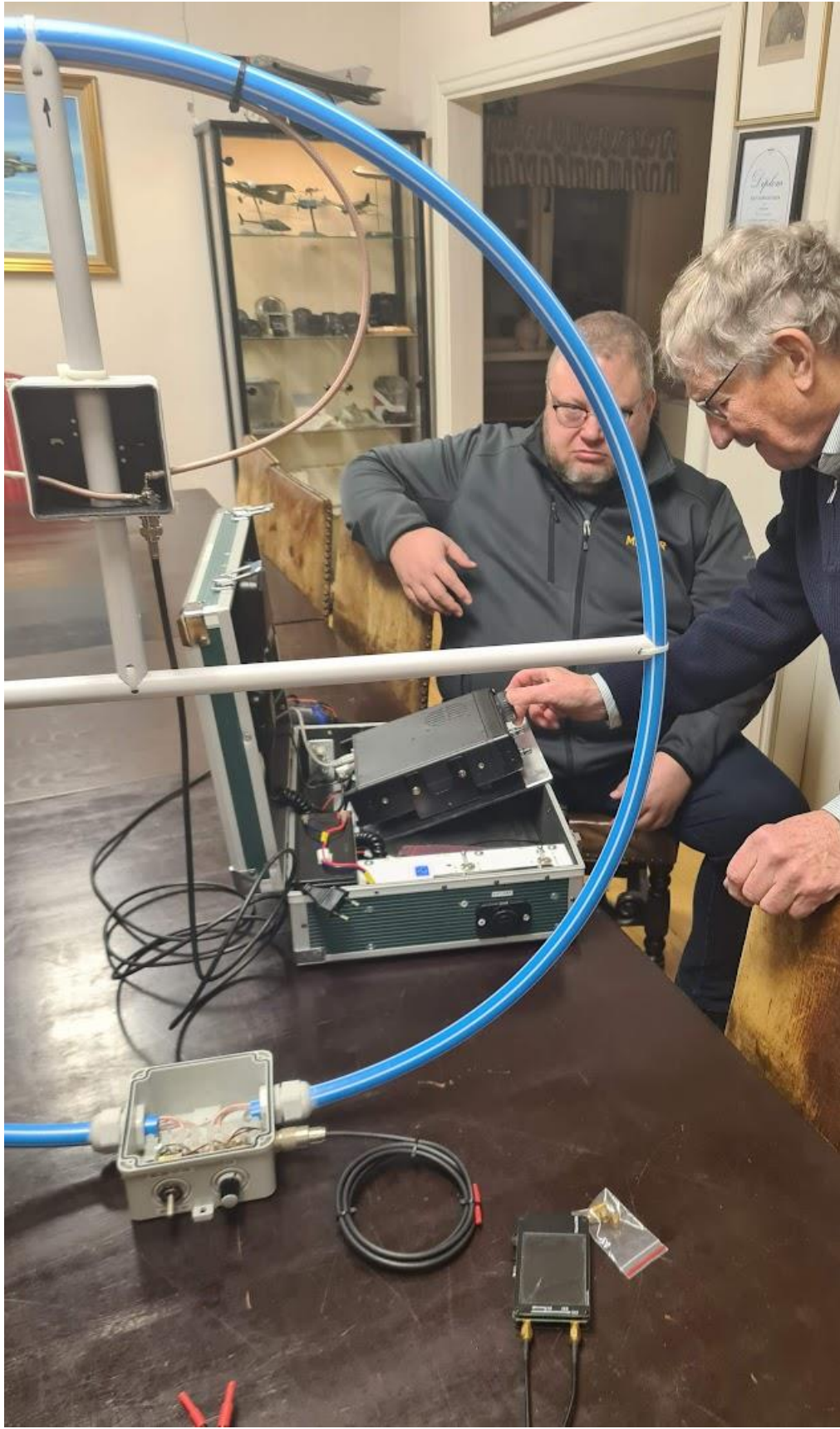
it's already
installed

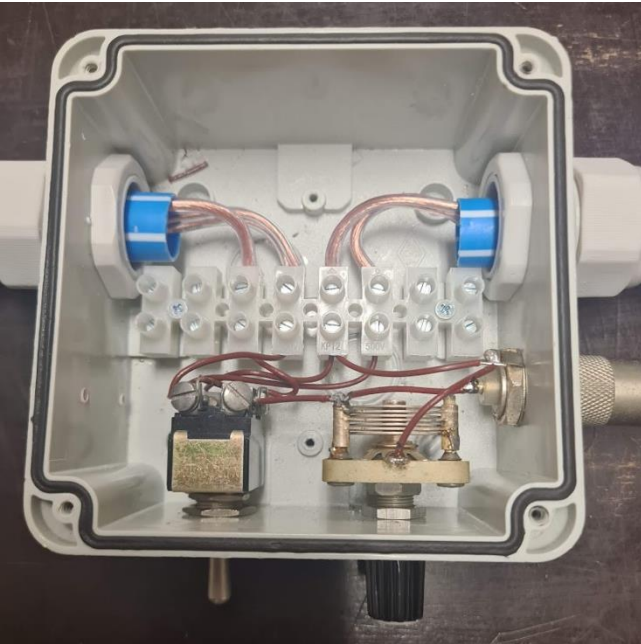

En yngling som drömmer om Amerika. Han lyssnar på en radio med en enkel högtalare. Bilden är lånad från Nordiska museet. Bilden är märkt Edvard Olsson Dalarna. Museet säger att bilden är från 1920-talet, men högtalaren ser ut att vara från början av 1930-talet.

Mobil magnetloopantenn

I den norska tidskriften Amatörradio nr 3 2022 beskriver LA3EQ sitt bygge av magnetloopantenn. På månadsmötet i december visade Morgan sitt bygge. Koaxialkabel-ringen på bordet fungerar som kondensator.

Nya amatörradioprylar

Lite info om ny amatörradioutrustning kan man hitta på:

<http://www.cqdx.ru/ham/new-equipment/>

-AFU

Radio i Sverige

Vi kallar ibland radio för ångradio och det låter ju som en ganska gammal företeelse. Faktum är att Sveriges första radiosändning skedde 1921, från den så kallade Radiobunkern i Boden och till Gültzauudden i Luleå, där besökande kung Gustaf V mottog sändningen tillsammans med dåvarande regeringen. 1920 byggde Viktor Persson den första svenska radiosändaren. År 1922 reste han från Malmö till Sofiero för att för kungafamiljen demonstrera hur radion fungerade. Samma år startade han radiofabrik i Malmö och sände radio tre kvällar i veckan. Han sökte licens för södra Sverige, men 1924 bestämdes att radio skulle vara en angelägenhet för staten.

1924 delades den första amatörradiosignalen ut. (SMZZ) För att få amatörradiotillstånd fick man vända sig till Kungl. Maj:t. Tillståndet kallades "kungabrev". 1925 bildades SSA. LRA bildades 1945.

-AFU

Diplom

För den som vill finns en oändlig mängd diplom som går att jaga. De mest kända diplomerna är väl ARRL:s DXCC och WAS, CQ:s WAZ, RSGB:s IOTA och JARLs ADXA samt det ryska RDA som väl ligger nere nu. (saknade några RDA för RDA1000) ARRL:s diplom finns på deras hemsida:

http://www.arrl.org/awards/VA3RJ:s_sida : https://www.qsl.net/va3rj/awards_dx.html listar en mängd av diplom. Han har också en listning av korttidsdiplom.

https://www.qsl.net/va3rj/awards_short.html. En annan sida som listar diplom är:

https://www.dxzone.com/catalog/Operating_Aids/Awards/. SSAs hemsida är helt tom då jag sökte där. HAM-awards brukar ges ut vid varje större idrottsevenemang såsom OS, VM etc. Dock har jag inte sett något för årets fotbolls-vm. Det kanske finns ett sådant men då har jag missat det.

Att försöka köra några diplom kanske kan vara en ide.

Några exempel på korttidsdiplom. -AFU

